

JOUW UNIEKE CODE

www.knooppunter.com

Registreer je op onze website en we sturen je regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

TEKSTEN	Patrick Cornillie (Vlaanderen) en Kristien Hansebout (Wallonië)
ONTWERP EN VORMGEVING	Keppie & Keppie
COVERBEELDEN	FRONT WESTTOER
	BACK boven: Patrick Cornillie midden: Koen De Langhe onder: Kristien Hansebout
CARTOGRAFIE	Peter De Bock

Deze uitgave is met de grootste zorg samengesteld. Alle gegevens zijn zorgvuldig ter plekke gecontroleerd. Maar ze liggen niet voor eeuwig vast, daar kunnen de auteurs noch de uitgever iets aan doen. De redactie zal je evenwel dankbaar zijn wanneer je wijzigingen aan de beschreven route meedeelt.

ONS ADRES:

Kasteelstraat 97, 8700 Tielt
of info@knooppunter.com

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2024

© 2024 Westtoer - www.westtoer.be

© 2024 Toerisme Oost-Vlaanderen - www.routen.be

© 2024 Toerisme Provincie Antwerpen - www.toerismeprovincieantwerpen.be of www.tpa.be

© 2024 Toerisme Vlaams-Brabant - www.toerismevlaamsbrabant.be

© 2024 Toerisme Limburg - www.toerismelimburg.be

© 2024 Fédération du Tourisme de la Province de Hainaut - www.visithainaut.be

© 2024 Fédération du Tourisme de la Province de Liège - www.liegetourisme.be

© 2022 Agence du Tourisme des Cantons de l'Est - www.ostbelgien.eu

© 2024 Pays de Famenne ASBL - www.famenne-a-velo.be

© 2024 SPW Mobilité et Infrastructures - ravel.wallonie.be

Deze uitgave bevat knooppuntendata die eigendom zijn van Westtoer (www.westtoer.be), Toerisme Oost-Vlaanderen (www.routen.be), Toerisme Provincie Antwerpen (www.tpa.be), Vlaams-Brabant (www.toerismevlaamsbrabant.be) en Toerisme Limburg (www.toerismelimburg.be), verkregen onder een licentie met Toerisme Vlaanderen (<http://trip.toerismevlaanderen.be/gdi>).

Deze uitgave bevat knooppuntendata die eigendom zijn van de Fédération du Tourisme de la Province de Hainaut (www.visithainaut.be), de Fédération du Tourisme de la Province du Brabant wallon (www.destinationbw.be), de Fédération du Tourisme de la Province de Liège (www.liegetourisme.be), het Agence du Tourisme des Cantons de l'Est (www.ostbelgien.eu) en het Pays de Famenne ASBL (www.famenne-a-velo.be).

De provinciale en regionale toeristische diensten zijn niet verantwoordelijk voor deze gids waarin de knooppuntendata hergebruikt worden, noch voor de wijze waarop ze worden hergebruikt.

www.lannoo.com

D/2024/45/149 - NUR 501
ISBN 978-94-014-9798-5

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Fietsen door DE MOOISTE LANDSCHAPPEN VAN BELGIË

30 UNIEKE FIETSROUTES IN DE NATUUR

Patrick Cornillie & Kristien Hansebout

Lannoo

KNOOPPUNTER TOONT JE DE MOOISTE NATUURFIETSROUTES IN BELGIË

Fietsen is genieten. Dat weten we bij Knooppunter als geen ander. Onderweg, met het gezin of met je vrienden, wil je als fietser best wel wat zien. En daar hebben twee doorgewinterde fietsauteurs voor gezorgd. Ze doorkruisten de mooie natuurgebieden en -reservaten, nationale parken en stiltegebieden, en werden omringd door idyllische bossen, adembenemende heidelandschappen en schier eindeloze waterpartijen. In dit Natuurfietsboek België bundelen PATRICK CORNILLIE en KRISTIEN HANSEBOUT dan ook hun mooiste rondritten in België: 30 kant-en-klare routes in 't groen langs fietsknooppunten, telkens met een lang en een kort parcours.

Met deze fietsgids als bron van inspiratie én de gebruiksklare Knooppunter-roadbooks op het stuur wordt elke fietstocht gewoonweg dubbel genieten.

De **meest actuele Knooppunter-roadbooks en de routekaartjes** kun je in een paar muisklikken downloaden van www.knooppunter.com. Gebruik hierbij je persoonlijke, unieke code (zie blz. 1).

Patrick Cornillie kent als fervente fietser zowat alle uithoeken van Vlaanderen. Hij is een bekroond dichter, journalist en auteur van talrijke fiets- en wielerverboeken. Voor Knooppunter

treedt Patrick graag op als ambassadeur. Hij heeft dan ook het perfecte profiel om mee te schrijven aan dit Natuurfietsboek van Knooppunter.

Kristien Hansbout ademt toerisme. Van kindsbeen af fietste ze in West-Vlaanderen, later in de omgeving van Leuven en nog later in de streek van Hastière, haar tweede thuis.

Ze combineert haar baan van reisleader en journaliste met die van parcoursbouwer. Als ervaringsdeskundige stippelt ze fietstochten uit in binnen- en buitenland.

INHOUD

Overzichtskaart	8
Fietsen door de mooiste landschappen van België	10
Wat heb je nodig om op pad te gaan?	10
Knooppunten: een woordje uitleg	14
De Knooppunter-app	16

DE FIETSTOCHTEN

Vlaanderen

1 Zillebeke	Een ongeschonden stukje West-Vlaanderen	18
2 Beernem	Dwars door het Bulskampveld!	28
3 Knokke	Het allereerste natuurreservaat	38
4 Ursel	Langs Drongengoed, Leen en Lieve	48
5 Eeklo	Dwars door het krekengebied	58
6 Kalmthout	Fietsen op de heide	68
7 's-Gravenwezel	Het langste beschermd landschap	78
8 Kasterlee	Over de Kempense Heuvelrug	88
9 Oud-Turnhout	Genieten in en om De Liereman	98
10 Lommel	Van Bosland naar de Sahara	108
11 Kiewit	Het land van 1001 vijvers	118
12 Genk	Door het Nationaal Park Hoge Kempen	128
13 Dilsen-Stokkem	Waar de Maas de baas is	138
14 Jezus-Eik	Expeditie Zoniënwood	148
15 Oud-Heverlee	Door het Nationaal Park Brabantse Wouden	158

Wallonië

16	Bon-Secours	Flaneren op de Franse grens	168
17	Ellezelles	Door het glooiende landschap van heksen en folklore	178
18	Montignies-sur-Roc	In het spoor van Emile Verhaeren	188
19	Nismes	Door het land van het snelstromende water	198
20	Lavaux-Sainte-Anne	Een sportieve tocht langs de Grotten van Han	208
21	Mirwart	Door de groene long van de Ardennen	218
22	Étalle	Fietsen langs kabbelende riviertjes	228
23	Habay-La-Neuve	Stijgen en dalen in het grootste boslandschap van België	238
24	Nisramont	Heuvelen langs de Twee Ourthes	248
25	Nobressart	Een afwisselende rit over de cuesta's van Belgisch Lotharingen	258
26	Fumal	Natuurpracht en historisch erfgoed in Waals Haspengouw	268
27	Val-Dieu	Culinair genieten in het Land van Herve en de Voerstreek	278
28	Nivezé	Herbronnen in Spa	288
29	Botrange	Door het hart van de Hoge Venen	298
30	Kalterherberg	Een avontuurlijke tocht voor natuurliefhebbers	308

Fotoverantwoording	318
---------------------------	-----

Legenda van de gebruikte pictogrammen	320
--	-----

NR.	PLAATS	KM
VLAANDEREN		
1	Zillebeke	51,6 / 24
2	Beernem	38,2 / 19,7
3	Knokke	52,1 / 21,7
4	Ursel	42,9 / 26,4
5	Eeklo	50 / 36,8
6	Kalmthout	48,9 / 30,3
7	's-Gravenwezel	48 / 31,3
8	Kasterlee	39 / 24
9	Oud-Turnhout	50 / 25
10	Lommel	52,9 / 38,6
11	Kiewit	51 / 31,1
12	Genk	52,3 / 27,2
13	Dilsen-Stokkem	51 / 28,1
14	Jezus-Eik	49,7 / 28,3
15	Oud-Heverlee	38,9 / 23,3

NR.	PLAATS	KM
WALLONIË		
16	Bon-Secours	42,6 / 29,6
17	Ellezelles	48,2 / 31,4
18	Montignies-sur-Roc	51 / 27
19	Nismes	49 / 37
20	Lavaux-Sainte-Anne	44,4 / 30
21	Mirwart	40 / 29
22	Étalle	39,2 / 27,9
23	Habay-La-Neuve	52 / 34
24	Nisramont	52,2 / 29
25	Nobressart	45 / 28
26	Fumal	46 / 25
27	Val-Dieu	45,3 / 36,7
28	Nivezé	45 / 17
29	Botrange	47,7 / 22,5
30	Kalterherberg	49,3 / 29,1

ZILLEBEKE

Een ongeschonden stukje West-Vlaanderen

HOLLEBEKE • MESEN • PLOEGSTEERT •
NIEUWKERKE • DRANOUTER •
KEMMEL • VOORMEZELE

De Palingbeek is ontstaan rond een 3 km lange sleuf van het verlaten kanaal Ieper-Komen. Het gebied ligt midden in een glooiend landschap en is uitgegroeid tot het grootste provinciedomein van West-Vlaanderen. Het beslaat een oppervlakte van meer dan 230 ha en bestaat uit oud en jong bos, boomgaarden, bloemrijke graslanden, poelen en moerassen. Domein De Palingbeek is tegelijk ook een goede uitvalsbasis om het nabije Heuvelland te verkennen, waar je een zo goed als ongeschonden stukje Vlaanderen (her)ontdekt. Met zijn prachtige natuur, adembenemende vergezichten, authentieke cafeetjes, sporen van de Grote Oorlog, muziekdorp Dranouter en de Kemmelberg, die beschermd is als landschap, is het een populair fiets- en wandelgebied. In deze streek hangt altijd wat nostalgie in de lucht, je keert er een beetje terug in de tijd en als vanzelf kom je tot rust.

PRAKTISCHE INFO

01

➔ AFSTAND

51,6 km (korte route 24 km)

Ⓟ PARKEREN

In Zillebeke kun je gratis parkeren bij provinciaal domein De Palingbeek in de Palingbeekstraat (bereikbaar via de Komenseweg).

📍 START

Met je rug naar de cafetaria fiets je via de kaarsrechte Palingbeekstraat richting Komenseweg, waar je je eerste knooppunt aantreft.

🚲 PARCOURS

De route is sterk glooiend. Je volgt het Fietsknooppuntennetwerk Westhoek.

🏠 AARD VAN DE WEG

Er zijn vier onverharde stroken: de zogeheten Plugstreets in het Bos van Ploegsteert en de dreven in het provinciaal domein De Palingbeek.

📄 MEER INFO

» Provinciaal bezoekerscentrum Palingbeek

Vaartstraat 7 in Zillebeke
☎ 057 23 08 40 - 🌐 west-vlaanderen.be/domeinen/palingbeek

📄 HAPJE EN TAPJE

» Café du Centre

Markt 23 in Mesen - ☎ 0472 77 18 15
🌐 facebook.com/CafeduCentreInMesen

» Café des Touristes

Rue de Messines 160 in Ploegsteert
☎ 056 55 60 66

» Café Chaplin

Markt 5 in Nieuwkerke - ☎ 057 44 45 07
🌐 chaplin-nieuwkerke.be

» Circus 157

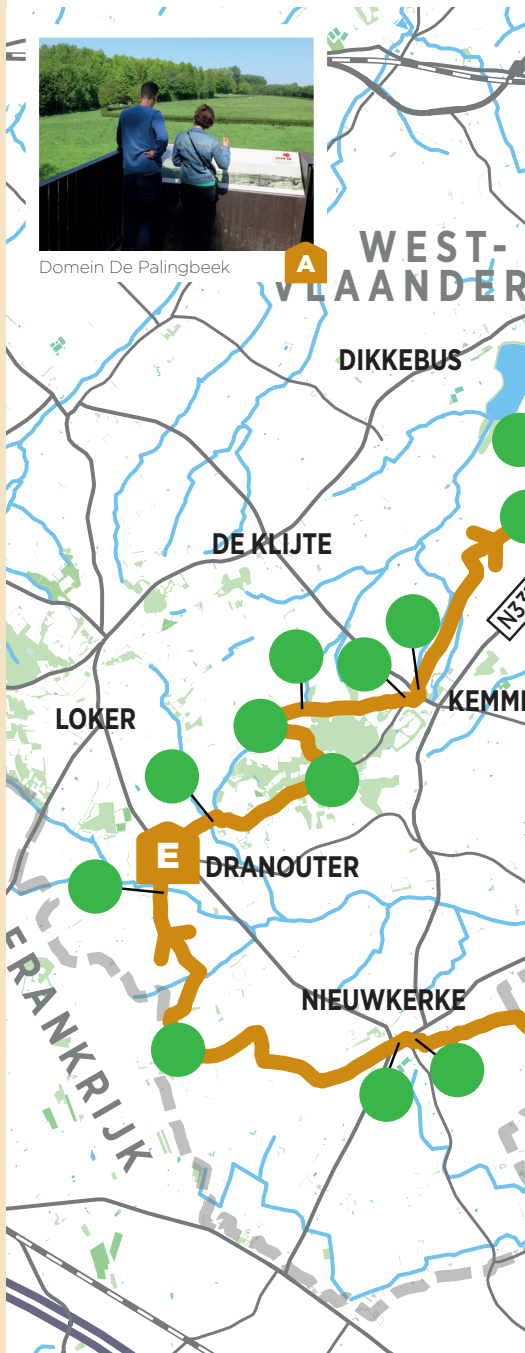
Planciusplein 23 in Dranouter
☎ 0493 61 60 00 - 🌐 circus157.be

» Casino

Polenlaan 7 in Kemmel
☎ 057 85 98 30 - 🌐 casinokemmel.be

» Resto-cafetaria De Palingbeek

Palingbeekstraat 18 in Zillebeke
☎ 0497 02 69 58
🌐 restaurantdepalingbeek.com

Mesen, *New Zealand Soldier*

C » D

Kemmel, Dorpsplein

E » F

Toegangspoort
The Bluff

F » A

DE FIETSTOCHT

A » **B** 8,6 km

Van De Palingbeek naar Hollebeke

Je bent nog maar pas gestart en links van de lange, rechte laan zie je meteen al een van de hotspots die **provinciedomein De Palingbeek** **A** te bieden heeft: de permanente landart-installatie *ComingWorldRememberMe* van kunstenaar Koen Vanmechelen. Het grote oerei en de duizenden beeldjes, die samen een wereldkaart vormen, verwijzen naar het aantal slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog op Belgische bodem.

De permanente installatie staat niet toevallig op dit domein; tijdens de oorlogsjaren 1914-1918 kwam De Palingbeek – en bij uitbreiding de hele streek ten oosten en ten zuiden van Ieper volledig in de frontlinie te liggen. De vele monumenten

en soldatenkerkhoven, bunkers en restanten van loopgraven die je ook verderop tijdens deze tocht zult zien, zijn daarvan de stille getuigen. Zo ontdek je in de Zwarteleenstraat een pad naar de bomkrater Caterpillar. Aan de overkant van de spoorweg vind je een Frans gedenkteken en de gedenksite Hill 60.

Zwarte Leen is ook de naam van het bos langs de Pappotstraat. Het is een van de drie grote bosdomeinen in deze buurt. Samen vormen ze een cluster van 230 ha. Het gebied was ooit eigendom van de Ieperse gods- en gasthuizen – voorlopers van het huidige OCMW. Zo kwam het aan de naam Gasthuisbossen. In de Kasteelhoekstraat fiets je dan weer langs het Papenelst- of Twaalfgemetenbos naar het centrum van Hollebeke.

Een landart-installatie ter herinnering aan alle slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog op Belgische bodem

B » C 7,3 km

Van Hollebeke naar Mesen

Eenmaal voorbij de Onze-Lieve-Vrouw-Geboortekerkerk (1925) van **Hollebeke B** strekt zich in alle richtingen landbouwgrond uit.

De eindeloze velden liggen er vandaag vredig bij; het is niet te geloven dat hier ruim een eeuw geleden de grootste gruwelijkheden plaatsvonden.

In de Kaleutestraat zie je hoe plattelandschoottje De Linde is gerenoveerd tot een vakantiewoning. Je vraagt je af waar de leerlingen hier destijds vandaan kwamen; in deze schaars bevolkte regio zijn de huizen en boerderijen op een hand te tellen. Nog zo'n merkwaardigheid tref je aan langs de Gapaardstraat: de verlaten buizenbakkerij van Wijtschate, een uniek stukje industrieel erfgoed. Een eindje verderop krijg je de ajuinvormige kerktoren van Mesen in het vizier.

C » D 8,1 km

Van Mesen naar het Bois de la Hutte

Met een oppervlakte van amper 358 ha en slechts duizend inwoners is **Mesen C** de kleinste stad van het land. Toch is de naam bekend tot in Nieuw-Zeeland. Dat heeft alles te maken met de Eerste Wereldoorlog. Niet toevallig staat op het mooie marktplein het monument *The New Zealand Soldier*. Een ander bronzen beeld, voor het toeristisch infopunt, herinnert aan de *Christmas Truce*, het kerstbestand dat op 25 december 1914 in en rond Mesen inging. Het hooggelegen Mesen verlaat je via de Rijselstraat, waar je een weids uitzicht hebt op het achterliggende stukje Henegouwen. Ook langs de Steenbrugweg – *le Chemin du Pont de Pierre* – fiets je opnieuw in een agrarisch decor.

In de Chemin de Saint-Yvon draai je links een onverharde weg op, richting Ploegsteert. Tijdens de Eerste Wereldoorlog

Hollebeke, de Onze-Lieve-Vrouw-Geboortekerkerk

C

D

De niet-geasfalteerde 'plugstreets' typeren de streek.

hadden de Britten moeite om die naam correct uit te spreken: Plөгsteert werd al vlug Plugstreet. Tegenwoordig is het ook de naam voor de niet-geasfalteerde stroken in deze buurt, die opgenomen zijn in het parcours van Gent-Wevelgem.

De bewegwijzering langs de landweggetjes is niet altijd optimaal. Hoe dan ook, bij het *Christmas Truce Memorial* – het UEFA-monument – moet je naar links, lichtjes bergaf, voor een schilderachtig traject over de Plugstreets langs het Bos van Ploegsteert of het Gheerbos (260 ha). Kortom, natuur, geschiedenis en wielrennen in één.

D » **E** 10,4 km

Van het Bois de la Hutte naar Dranouter

Aan Café des Touristes duik je het **Bois de la Hutte** **D** of het westelijke deel van het Ploegsteertbos in. Ook dit is een

oase van rust, met rondom de herinnering aan een wrede oorlog. Het eikenbos bezit een bijzonder rijke flora en fauna. Naast vele vogelsoorten leven er onder andere vossen, herten, wezels, dassen en dwergvleermuizen.

Het Huttebos ligt op de flank van de Rozenberg; je moet dan ook stevig op de trappers staan om in open veld te geraken. Eenmaal boven geniet je wel van een nog ongeschonden glooiende regio, met de Monteberg en Kemmelberg recht voor je uit. In de Naaikorfstraat vertoef je weer op Vlaams grondgebied en trek je nog een stevige lus door een streek vol natuurpracht. Het landschap heuvelt tussen stilte en rust. Vooral tussen Nieuwkerke en Dranouter geniet je van de mooiste panorama's. Na dit traject moet je toegeven dat Jacques Brel het met zijn *Mijn vlakke land* toch niet helemaal bij het rechte eind had.

IMPOSANT MEMORIAAL

Fiets aan het einde van de tweede Plugstreet, waar je bij Café des Touristes rechtdoor moet, langs de N365 even 100 m naar links, tot bij het imposante gedenkteken ter ere van de 11.447 Britse en Zuid-Afrikaanse soldaten die in deze regio tijdens de Eerste Wereldoorlog sneuvelden, maar geen bekend graf hebben. Elke eerste vrijdag van de maand klinkt hier om 19 uur de *Last Post*. Dat gebeurde ook op 17 oktober 2014, naar aanleiding van de slotmanifestatie van het Lichtfront, waar de toen dertienjarige kroonprinses Elisabeth haar eerste zelfgeschreven speech gaf.

E » **F** 10 km

Van Dranouter naar Elzenwalle

Voor de Sint-Jan-De-Doperkerk van **Dranouter** **E** verwijst een kunstwerk naar de grootste trekpleister van het dorp: het jaarlijkse folkfestival – in zijn genre het grootste van Europa. Na je rit door Dranouter staat je nog eens aardig wat klimwerk te wachten. Je bedwingt namelijk de Monteberg (115 m boven zeeniveau), met zijn vele wijngaarden. Een ondergrond van ijzerzandsteen en de zuidelijk gerichte flanken zorgen voor een geschikt *terroir*. Bij helder weer kun je er trouwens ontzettend ver kijken, tot diep in Frankrijk – aan de horizon tekenen zich zelfs de mijnterrils rond Lens af. Voorbij de top van de Monteberg draai je links de Klokhofweg in – alleen voor fietsers! – en wacht je opnieuw een kuitenbijter. Het holle weggetje loodst je tussen de bomen naar de flank van de Kemmelberg.

Uitzicht vanaf de Monteberg, met zijn vele wijngaarden

E » **F**